

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/69/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819203103
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7819203103.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Zuzany Stolárovej a JUDr. Viktórie Midovej v spore žalobcov: 1/ N. J., nar. X.X.XXXX, 2/ mal. X. J., nar. X.X.XXXX, 3/ mal. N. P. W., nar. X.X.XXXX a 4/ mal. U. M. B. W., nar. X.X.XXXX, všetci trvale bytom H., O. č. XX, žalobcovia v 2. až 4. rade zastúpení žalobkyňou v 1. rade, ako ich zákonnou zástupkyňou, proti žalovanému: S. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H., O. č. XX, o návrhu žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 31. marca 2020 sp. zn. 16C/65/2019

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 31. marca 2020 č. k. 16C/65/2019-85.

N e p r i z n á v a stranám sporu nárok náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd“ alebo len „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 31.3.2020 č. k. 16C/65/2019-85 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému uložil povinnosť nepribližovať sa k žalobcom na vzdialenosť kratšiu ako 10 metrov, s výnimkou počas úkonov trestného konania, priestupkového konania alebo civilného konania, na ktoré bude žalovaný predvolaný, a to len v rozsahu konkrétneho konania a v rozsahu nevyhnutnom pre riadnu účasť žalovaného na úkonoch jednotlivých konaní, a to až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Spišská Nová Ves sp. zn. 12P/115/2019. Súčasne žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcom náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Rozhodol tak o návrhu žalobcov, ktorým sa domáhali voči žalovanému nariadenia predbežného opatrenia vo veci zákazu priblíženia sa k žalobkyňi v 1. rade a k jej mal. deťom. O predmetnom návrhu bolo rozhodnuté potom, čo uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Co/308/2019-79 zo dňa 30.1.2020 bolo zrušené uznesenie súdu zo dňa 20.11.2019, ktorým bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý a ktorým bolo z tohto dôvodu vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Vec právne posúdil podľa ust. § 391 ods. 2, § 324 ods. 3, § 325, § 326 ods. 1 a 2, § 328 ods. 2, § 329 ods. 1 a ods. 2, § 330 ods. 1 a 2, § 332 ods. 1 a 2 CSP.

4. Uviedol, že v predmetnej veci už odvolací súd v odôvodnení svojho zrušujúceho rozhodnutia vyslovil, že nie je možné experimentovať vo veci a vystaviť žalobkyňu a maloleté deti neočakávanému a nepredvídateľnému správaniu sa žalovaného, že právo na ochranu života a zdravia, ktoré je ohrozované druhou stranou, má absolútnu povahu a je silnejšie ako akékoľvek iné právo, a že pri vyvodení potreby nariadenia neodkladného opatrenia mal súd vychádzať z tých listinných listinných dôkazov, ktoré žalobcovia pripojili k svojmu odvolaniu. Vychádzajúc z uvedeného názoru súd konštatoval, že

zo skutkových tvrdení žalobcov v návrhu, ktoré boli doložené listinnými dôkazmi, bolo osvedčené, že žalovaný podľa znaleckého posudku č. 72/2015 zo dňa 22. decembra 2015 znalcov T. P. G. T., F. a P. Š. X., I. ako znalcov z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie, trpí duševnou poruchou - Bludovou poruchou, nemá správny kontakt s objektívnou realitou a sú u neho prítomné psychotické príznaky-bludy paranoidné, megalomanické, v minulosti už bol hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení pre duševnú poruchu akútna polymorfná psychotická porucha bez príznakov schizofrénie - bludová porucha. Podľa tvrdení žalobkyne v 1. rade toho času žalovaný má vysadené lieky, ktorú okolnosť žalobkyňa dokladovala kópiami lekárskeho predpisu z 26.9.2016 a 5.2.2018. Z podania žalobkyne v 1. rade je zrejmé, že táto odmieta kontakt so žalovaným, tiež kontakt s maloletými deťmi, pričom podľa obsahu listinných dôkazov žalovaný uvedenú skutočnosť nerešpektuje a snaží sa žalobkyňu a deti kontaktovať. Podľa tvrdenia žalovaný mal kontaktovať žalobcov dňa 12.6.2019, dňa 14.6.2019, kedy spolu so svojim otcom sa dostal do bytového domu k dverám žalobcov, na ktoré jej vyklpokávali a neodpovedali jej, ďalej dňa 16.6.2019, kedy sa žalovaný opakovane dostal k jej dverám a skúšal kľučkou otvoriť dvere, pričom na jej otázky nereagoval, dňa 6.7.2019, kedy sa pokúšal vojsť do bytu žalobkyne v 1. rade, čomu sa žalobkyňa v 1. rade bránila a zakričala na syna X., aby volal políciu, dňa 08.10.2019, kedy opakovane prišiel ku dverám jej bytu a klopil na ne, na čo žalobkyňa v 1. rade kričala, že zavola políciu, čo sa aj stalo a k incidentu prišli policajti.

5. V súvislosti s uvedenými tvrdeniami žalobkyne v 1. rade z rozhodnutia Okresného úradu Rožňava č. OÚ-RV-OVVS-2019/009500 zo dňa 08.10.2019 vyplynulo, že žalovaný sa dňa 06.07.2019 skutočne pred bytom žalobcov zdržiaval, tiež, že zobral maloletým žalobcom v 3. a 4. rade z pivničných priestorov ich detské bicykle, kolobežky a detské prilby, ktoré im pôvodne daroval na Vianoce 2018. Z výpovede svedkyne B. J., ako matky žalobkyne v 1. rade, premietnutej do odôvodnenia uznesenia Okresného riaditeľstva PZ v Rožňave ČVS: ORP-180/TRV-RV-2019 zo dňa 18.09.2019 vyplynulo, že svedkyňa registrovala žalovaného ako sleduje žalobkyňu v 1. rade v sobotu pred dňom podania jej výpovede (t.j. 09.07.2019).

6. Súd uviedol, že pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť nároku na dočasné opatrenie aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Podľa právnej teórie osvedčenie znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie. Postačuje, že osvedčené skutočnosti sa mu zo zreteľom na všetky okolnosti javia ako nanajvýš pravdepodobné (viď rozhodnutie NS SR 5Cdo91/2012, Ústavný súd SR I. ÚS 102/2005, III. ÚS 295/2008).

7. Vzhľadom na prezentované skutočnosti, z ktorých je zrejmé, že minimálne žalobkyňa je kontaktovaná žalovaným napriek jej nesúhlasu, pričom z predloženého znaleckého posudku je minimálne osvedčené, že žalovaný trpí duševnou poruchou - bludovou poruchou, pričom podľa záverov znalcov žalovaný nemá správny kontakt s objektívnou realitou a v čase vykonávaného šetrenia jeho osoby, boli u neho prítomné psychotické príznaky - bludy paranoidné, megalomanické, pričom nie je zrejmý súčasný zdravotný stav menovaného a súčasne vychádzajúc z názorov odvolacieho súdu, že nie je možné experimentovať v danej veci a vystaviť žalobkyňu a mal. deti neočakávanému a nepredvídateľnému správaniu sa žalovaného, súd bol toho názoru, že boli osvedčené skutočnosti pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu žalobcov. Súd neobmedzil kontakt žalovaného so žalobcami v absolútnom merítku berúc do úvahy prebiehajúce trestné, resp. priestupkové konania a v neposlednom rade aj súdne civilné konania medzi stranami sporu a preto zákaz priblíženia limitoval jednak na určitú vzdialenosť, ktorú považoval za dostatočnú pre naplnenie cieľa sledovaného touto úpravou (t.j. vymedzil ho vzdialenosťou 10 metrov medzi stranami sporu) a jednak ho obmedzil výnimkou vo vzťahu k účasti žalovaného na úkonoch jednotlivých trestných, správnych, či civilných konaní, v ktorých sa jeho účasť vyžaduje. Súčasne v súlade s § 330 ods. 1 CSP súd vymedzil aj dobu trvania tohto neodkladného opatrenia, a to na dobu právoplatného skončenia konania vedeného na tunajšom súde pod sp.zn. 12P/115/2019, v ktorom sa rozhoduje o návrhu žalovaného na zverenie maloletých detí (žalobcov v 3. a 4. rade) do striedavej starostlivosti žalobkyne v 1. rade a žalovaného.

8. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil podľa ust. § 251, § 255 a § 262 CSP tak, že žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť náhradu trov konania žalobcom v rozsahu zodpovedajúcom pomeru ich úspechu v spore, ktorý bol 100%.

9. Proti predmetnému rozsudku v jeho zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný. V odvolaní spomenul zastavenie konania, a to preto, že neboli splnené procesné podmienky a to už v prvom prípade viackrát obžalovanej Zuzany U. a to v prípade drogovej razii, keď išlo o krivé obvinenie z obzvlášť závažného trestného činu pedofílie, ktoré bolo prešetrené a vyšetrované, kde sú ďalej poškodené osoby v rámci ohovárania a osočovania tejto osoby. Podotkol, že od novembra má táto osoba minimálne šesťkrát marenie úradného rozhodnutia súdu od sudcu E. a od 16.03. od pani F., preto žiada o vzatie na výkon trestu tejto osoby, pretože ide o výsmech od tejto osoby a neželá si, aby niekto zažil neprávom byť obvinený, pričom to bolo predmetom úspešného dokazovania. Uviedol, že si želá uzavrieť túto vec. Záverom podotkol, že nenavštevuje ju, ale maloleté deti, ktoré doposiaľ zámerne využívala a manipulovala verejnosť, čo bolo predmetom dokazovania počas celého procesu.

10. Žalobkyňa v 1. rade vo svojom písomnom podaní k odvolaniu uviedla, že nevie, o akom zastavení konania žalovaný píše, ona žiadne rozhodnutie o zastavení nedostala. Žalovaný píše absolútne bludy, ku ktorým nie je možné sa ani vyjadriť a toto všetko svedčí o jeho psychickej poruche, ktorou trpí a nelieči sa. Nežije v realite, vymýšľa si nereálne skutočnosti a pritom dokáže svojim neadekvátnym, bludovým správaním psychicky ubližovať jej a jej rodine a to už dlhšiu dobu. Nevie, či má plakať alebo sa smiať nad jeho výtvorom. Je smutné, že taký človek pobehuje medzi ľuďmi a popritom je pre spoločnosť nebezpečný, a nechápe zmysel akéhokoľvek konania, koná pod vplyvom bludu.

11. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcov ako podané včas oprávnenou osobou proti uzneseniu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

12. Uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu je vecne správne, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

13. Správne, podrobné a presvedčivé sú aj dôvody napadnutého uznesenia, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§387 ods. 2 CSP).

14. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd uvádza nasledovné.

15. Podľa ust. § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

16. Podľa ust. § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

17. Podľa ust. § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

18. Podľa ust. § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

19. Podľa ust. § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

20. Podľa ust. § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

21. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia, ktoré smeruje k neodkladnej úprave pomerov strán sporu, je vždy osvedčenie danosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a osvedčenie potreby neodkladnej úpravy pomerov strán sporu, t.j. osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Obe tieto zákonné podmienky musia byť splnené kumulatívne, pričom je povinnosťou súdu dôsledne skúmať ich splnenie nielen jednotlivo, ale tiež v ich vzájomnej súvislosti. Z dočasného charakteru neodkladných opatrení súčasne vyplýva, že pred ich nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej, ale pre jeho nariadenie musia

byť osvedčené aspoň základné skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a musí byť zrejmé, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy pomerov, by právo strany sporu bolo ohrozené. Pred nariadením neodkladného opatrenia musí súd zväžiť, či sa v jeho dôsledku nevytvorí nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch medzi stranami sporu a či zásah do práv dotknutej strany sporu bude primeraný.

22. O predmetnom návrhu súd rozhodol prvý krát zamietavým spôsobom, a to uznesením zo dňa 20.11.2019 č. k. 16C/65/2019-34 z dôvodu, že žalobcovia vo svojom návrhu uvádzané tvrdenia nepreukázali žiadnymi dôkazmi. Na základe žalobcami podaným odvolaním, uznesenie súdu zo dňa 20.11.2019 bolo zrušené a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na nové rozhodnutie. Ako vyplýva z odôvodnenia zrušujúceho uznesenia (zo dňa 30.1.2020 č. k. 6Co/308/2019-79), odvolací súd uložil súdu prvej inštancie posúdiť návrh žalobcov na základe pripojených listinných dôkazov a z obsahu spisu a opätovne rozhodnúť o predmetnom návrhu. Z obsahu spisu vyplýva, že súd sa po vrátení veci dôsledne riadil pokynmi odvolacieho súdu a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia opätovne posúdil, pričom prihliadol na ďalšie listinné dôkazy, ktoré žalobcovia doložili k odvolaniu. Súd mal osvedčené, že žalovaný podľa znaleckého posudku č. 72/2015 zo dňa 22.12.2015 znalcov T. P., G. T., F., a P. Š. X., I., ako znalcov z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie, trpí duševnou poruchou - Bludovou poruchou, nemá správny kontakt s objektívnou realitou a sú u neho prítomné psychotické príznaky-bludy paranoidné, megalomaniacké, v minulosti už bol hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení pre duševnú poruchu akútna polymorfná psychotická porucha bez príznakov schizofrénie - bludová porucha a že toho času má vysadené lieky a súčasne, že žalovaný napriek nesúhlasu žalobkyne v 1. rade sa snaží o kontakt so svojimi deťmi.

23. Odvolací súd vo svojom bode 21. už konštatoval, že predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia, ktoré smeruje k neodkladnej úprave pomerov strán sporu, čo je prejednávaný prípad, je vždy osvedčenie danosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a osvedčenie potreby neodkladnej úpravy pomerov strán sporu, t.j. osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, pričom obe tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne.

24. Súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že boli splnené oba vyššie uvedené zákonné predpoklady na to, aby bolo možné navrhovanému neodkladnému opatreniu vyhovieť.

25. Správne je tiež rozhodnutie súdu o tom, že nariadené neodkladné opatrenie bude trvať iba na dobu do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Spišská Nová Ves sp. zn. 12P/115/2019, v ktorom sa definitívnym spôsobom vyrieši otázka úpravy rodičovských práv k maloletým deťom a tiež jeho rozhodnutie o tom, že nariadený zákaz priblíženia je limitovaný vzdialenosťou 10 metrov ako dostatočnou vzdialenosťou pre naplnenie cieľa sledovaného touto úpravou a že nariadený zákaz priblíženia sa nebude v nevyhnutnom rozsahu vzťahovať na účasť žalovaného na úkonoch v jednotlivých trestných, správnych, či civilných konaniach, ktoré prebiehajú a na ktorých sa účasť žalovaného vyžaduje.

26. Odvolateľ v podanom odvolaní neuviedol žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by spochybnili správnosť napadnutého uznesenia. Podstata jeho odvolania nemá priamy súvis s požadovaným návrhom.

27. Nedôvodná je odvolacia námietka žalovaného, podľa ktorej žalovaný nenavštevuje žalobkyňu v 1. rade, ale navštevuje maloleté deti, pretože predmetný návrh nepodala výlučne žalobkyňa v 1. rade, keďže žalobcami sú tiež maloleté deti.

28. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia ako vecne správne potvrdil v zmysle § 387 CSP.

29. V súlade s ust. § 262 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. Žalovaný nebol v odvolacom konaní úspešný a úspešným žalobcom žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 255 ods. 1, § 396 ods. 1 CSP).

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).